

André Boesberg *Tunnelkoorts*

Lannoo, 2008

Niveau: 2 en 3 havo/vwo

door Ron Labordus

Samenvatting

Tunnelkoorts speelt zich af in Vlaanderen (lepe) in 1916/1917 tijdens de Eerste Wereldoorlog. De oorlog is verworpen tot een bizarre loopgravenoorlog die dagelijks honderden slachtoffers eist. Het boek bestaat uit vier delen. Hoofdpersoon is Willem Verbeke (elf jaar) die op gruwelijke wijze bij een granaatontploffing zijn ouders verliest. Zijn oma (Moeke) neemt hem in huis. Zij heeft merkwaardig geheimzinnige contacten met buurman Eyckens. Een man zonder voornaam, die 'altijd kind is gebleven' en die, in tegenstelling tot Willem en zijn oma, veel geld heeft. Willem heeft een vriendin, Marieke de Poortere. Op de begrafenis van zijn ouders speelt de drinkende pastoor een dubieuze rol. Maar Moeke moet hem te vriend houden, want hij kent een geheim van haar. Dan komt Karel Vandenbeke (veertien) ten tonele. Een stoere jongen die van huis is weggestuurd en die spannende verhalen vertelt uit de loopgraven: hij werkt er. Hij moet onder andere kisten met munitie sjouwen. Willem laat zich overhalen met hem mee te gaan en op dat moment krijgen we als lezer de toekomstvoorspelling 'dat hij moordenaar werd'. De jongens melden zich in de loopgraven bij de Engelse luitenant MacAlister. Al snel maken ze oorlogsacties mee en zelfs een bijna dodelijke gasaanval. Tussentijds gaan ze nog een keer terug naar de boerderij en naar Marieke. Gedrieën gaan ze op bezoek bij Eyckens. Ze beginnen te vermoeden dat hij heult met de Duitsers. Ze gaan, bij diens afwezigheid, zijn boerderij binnen en vinden zijn hond Lute wreed opgehangen. Een raadsel... Vlak voor de jongens weer teruggaan naar het front trouwen Willem en Marieke zogenaamd en kussen elkaar daarna. De jongens worden ingezet bij een militaire, zeer geheime activiteit: het

graven van onderaardse gangen en tunnels in de strategisch belangrijke heuvel van Meven. Zo komen ze 'onder de Duitsers' terecht en kunnen als het moment daar is de vijand een gevoelige slag toebrengen en de heuvel opblazen. Ze weten dat de Duitsers ook aan het graven zijn, maar wat ze niet weten, is dat de Duitsers dezelfde plannen hebben.

Marieke krijgt de opdracht van Moeke om het huis van Eyckens grondig te doorzoeken. Ze vindt dan heel veel geld en een oude foto. De jongens (tunnelers) graven zich steeds verder naar het binnenste van de heuvel. Dan volgt een vreselijke ontploffing en zitten ze opgesloten. De vraag is of ze gered worden. Water stroomt hun gang in en het wachten is op een reddingsploeg. Een van hun makkers is dood. De titel van het boek wordt duidelijk.

Uiteindelijk worden ze meer dood dat levend gered en willen naar huis teruggaan. Willem heeft een toevallige ontmoeting met de gevangen genomen Eyckens. Voor deze geëxecuteerd wordt, krijgt hij een tekening van hem en wordt hem het grote geheim van Moeke en Louis Eyckens duidelijk.

Ondertussen besluit Marieke naar het front te trekken. Ze wordt verkracht en vermoord door een soldaat. Willem vindt haar en wordt dan die moordenaar waar wij als lezer al weet van hadden. Als hij uiteindelijk van Moeke alle geheimen heeft gehoord (Louis was haar zoon) gaat Willem met Karel naar Engeland en bouwt er, met het geld dat Marieke bij zich had, een nieuw bestaan op.

Achtergrondinformatie

Het is zinvol om enige aanvullende informatie over de Eerste Wereldoorlog te lezen voor u het boek bespreekt. Op www.wikipedia.org staat een zeer overzichtelijk artikel. Vooral de informatie over de loopgravenstrijd is indrukwekkend. Trefwoord: loopgravenoorlog en vervolgens Eerste

Wereldoorlog. Een tip is ook de site www.geschiedenisvoorkinderen.nl. Het boek geeft zeker aanleiding tot discussies.

Auteur André Boesberg (1949) geeft al heel lang les. Maar André Boesberg is ook verhalenmaker. Hij houdt ervan om spannende verhalen te bedenken en op te schrijven. Hoe enger, hoe beter. De onderwerpen voor zijn verhalen komen uit het echte leven. Uit gesprekken met leerlingen, met zijn eigen drie kinderen of uit krantenberichten die hij leest. Soms weet hij niks te verzinnen en dan krijgt André Boesberg het wel een beetje benauwd. Dan gaat hij maar een potje voetballen of een boek lezen, zijn andere twee andere hobby's. Het beste is om een stukje te gaan hardlopen. Dan maar hopen dat hij iets heel engs tegenkomt! Zie ook: www.lannoo.com/kindenjeugd. Het is noodzakelijk dat u de leerlingen wijst op het wisselende vertelperspectief en onverwachte overgangen van heden/verleden/toekomst en van fictie en werkelijkheid in en buiten het boek. Brieven en situatietekst wisselen elkaar af.

Voorleesfragmenten

■ Pag. 5 t/m pag. 11 het einde van het cursieve gedeelte. Een zeer heftig begin van het boek: de bloedige granaatinslag waarbij de ouders van de hoofdpersoon Willem op gruwelijke wijze om het leven komen.

■ Pag. 125 t/m pag. 130 onderaan. De spanning is te snijden als ze in doodse stilte tunnels onder de Duitse linies aan het graven zijn. Zijn de Duitsers op de hoogte van de plannen? Dan is er opeens een verschrikkelijke, onderaardse ontploffing!

Toelichting bij de opdrachten

■ Opdracht 1 en 2 kunnen de leerlingen individueel of in tweetallen maken. Voor het lezen van het fragment en het maken van de opdracht is per opdracht één lesuur nodig.

■ Opdracht 3 maken de leerlingen (grotendeels) thuis. U kunt er wel een of twee lessen op school voor beschikbaar stellen.